Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 8 (496). Неділя, дня 24. лютого 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Živnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовлючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Українські політичні настрої.

(Лист з Праги).

На нашій нещасній політичній еміґрації не перестають жирувати звісні політичні спекулянти. Довівши до розвалу Українську Державу в грудні 1918 р., вкоротці ті спекулянти опинились на чужій службі і від тоді дурять нещасних еміґрантів, показуючи їм грушки на вербі, а саме, що Українці при допомозі закордонної сусідської інтервенції зорґанізують свою державу. Їх емісарі товчуться як Марки по пеклі по еміґраційних центрах та плетуть теревені про „великі пляни“.

Вислухує мовчки українська еміґрація тих емісарів, бо спротивлятись їм небезпечно... Всякого можна сподіватись. Але блудом тих політичних спекулянтів і їхніх емісарів є те, що вони не числяться з фактом, що глибоко обґрунтована, фундаментивна праця В. Липинського „Листи до Братів Хліборобів“ започаткувала нову епоху в нашому державному думанню. Тому і ніхто не вірить, щоб Українська Держава повстала при допомозі якогось закордонного „союзника“. Бо якби знайшлися такі „союзники“, то робилиб вони це в інтересі власнім, а не в інтересі України. Тих „союзників“ голосно називають по імени, зі столиць тих „союзників“ і емісарі приїздять туманити людий. Ані один ані другий, а тим менше ті сили, які мають керму над тими союзниками, не збудують Україну, бо їм ніякої України не треба. Їм треба тільки використати „дурних Іванів“, щоб при їх допомозі спекти своє.

Бо і дійсно треба позбутись всіх глуздів, щоб надіятись, що ці „союзники“ проливати-муть свою кров на те, щоб була Українська Держава. Як вони і будуть кров проливати, то для себе, для своєї користи. Вони моглиб і якусь „Україну“ створити (як кажуть — „по Дніпро“), але це булаб омана самостійности, а в дійсности нова неволя, тільки в иншому одягу. А скілько горя на нашу нещасну Україну принеслиби ті політичні спекулянти, вони мабуть собі і справи з того не здають. Але за те політично освідомлена часть української політичної еміґрації здає собі добре справу з того і тому єї кличем тепер є: *Ніхто Українцям не збудує держави, коли ми Українці самі собі її не збудуємо і ніхто з нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути.*

В тім українська політична еміґрація згідна і крім тих, які живляться засобами, що пливуть з джерел політичної спекуляції, ніхто не вірить політичним емісарам, що проповідують „інтервенцію“. Здає собі також українська політична еміґрація добре справу з того, що дозріває великий конфлікт між „сходом а заходом“. В плянах того великого конфлікту не може бути поминена Україна. Кермуючі підготовкою конфлікту поважно з нею числяться, тим більше, що здорове, творче українське селянство — отсі хлібороби, до яких писані Листи В. Липинського — ведуть тепер завзяту боротьбу з наїздниками, московськими большевиками і їхніми українськими прихвостнями. Цей конфлікт мусить застати українську політичну еміґрацію зєдиненого під спільним проводом.

„Старі наші національні орґанізації війну програли, значить вони не здатні, значить їх треба зреформувати“ — отся глибока політична правда, яку висловив В. Липинський, пронизує психіку української політичної еміґрації і торує дорогу новому державному думанню — новій державницькій ідеольоґії.

Безвпинна боротьба українського селянина з московськими большевиками приготовляє ґрунт для реалізації цеї нової ідеольоґії. Отже завданням української політичної еміґрації є зорґанізовання такої сильної ідейної ґрупи, коло якої колись моглиб політично обєднатись отсі всі активні елементи, які тепер ведуть боротьбу на Україні.

Єдиною основою, на якій може зорґанізуватись ця ідейно сильна ґрупа є українська державно-національна традиція, звязана тісно з традицією Гетьманства. Ця традиція — як пише Липинський — істнує, вона здатна до життя, як показали не що-давно минулі події: факт обновлення Гетьманства в р. 1918, і *фактичне істнування Української Держави тільки за Гетьманства.*

І отся думка що день здобуває собі нових прихильників та вкоротці неподільно запанує над українською психікою. Чим скорше це станеться, тим краще буде. Тоді еміґрація пронизана одною великою ідеєю, під проводом того, що в р. 1918 обновив Українську Державу, стане сильною ґрупою, з якою безпосередно будуть рахуватись ті самі західні чинники, які готовляться до великої розправи з московським большевизмом. Тоді, коли ця ґрупа зачне ділати на міжнародній арені, зникнуть і ті політичні емісарі, що напливають сюди з тих державних метрополій, якіб бажали самі збогатитись богацтвами України і оплачують політичних спекулянтів для своїх власних державно-імперіялістичних цілей.

Які поступи нова державницька ідеольоґія в своїм поході робить, це найкраще видко на еміґрантській ґрупі т. зв. „націоналістів“. Найідейніща частина цеї ґрупи приходить до переконання, що вона буде доти „розбудовувати націю тільки на Сміхові“ (це є аллюзія до орґану націоналістів „Розбудова Нації“, який виходить в Празі „на Сміхові“ — прим. Ред.), доки не стане на ґрунті української державно-національної традиції. Тому та найідейніща частина націоналістів живо дискутує над справою персоніфікації Маєстату Української Нації.

Це є признакою часу і це є одинока дорога до „єдности національного фронту“ якого так горячо всі бажаємо. Бо єдність національного фронту буде знайдена, як каже Липинський, тільки тоді, *коли на чолі цього єдиного фронту стане Особа, що має на це зверхне над всіми нами — будь ми отамани, лідери, заслужені патріоти, чи звичайні громадяне — всенаціональне, традиційне, не нею особисто, а минулим життям традицією цілої нашої Нації, придбане право.* — Ігор Гетьманець.

І як тут будуватися?

Одною з найбільш пекучих болячок дрібних господарств під сучасну пору є справа купна будівельного матеріялу і опалу у державних та приватних лісах.

Хто знає село, хто зустрічається з ним, той мусів нераз почути нарікання на високу ціну дерева та на способи продажі його а до нас часто доходять дописі з жалями на скандальну просто господарку у лісах та заосмотрювання села у дерево. Ціна дерева скочила в останних літах так в гору, що малоземельний селянин докупитися його не може (пр. 80 зол. за метер кругляка) і пересічному хліборобови годі не то виставити нові — але й старі будинки поправити.

Не диво, що й розбудова і відбудова села, про яку так богато пишуть польські часописи та на якій залежить так урядови — йде черепашиним ходом вперід а вслід за тим і ціла господарка кульгає. Селянин, якому хата валиться на голову – руйнується на простий, невибагливий будинок, продає худобу і збіже — в той час, як заграницю вивезено в останних десятьох місяцях майже на пів міліярда золотих дерева.

По селах можна ще скрізь побачити курні та позападані як гріб хати, нужденні ліпянки і на швидку руку склеєні бараки, а там, куди перейшла війна — ще й дотепер не відбудовано нічого і люди живуть гірше як звірі, по 10-еро голов в одній кімнаті, у вогкости, холоді та нужді. І ради на це мов нема.

Державні ліси, замість подбати про селянина, який є підставою усякої державної господарки, продають дерево великим фірмам а ті підвисшивши ціну на 100% уже й селянинови. Чи це не сміх? Давніщими часами що року визначувано у державних лісах области, де можна було дістати дерево на будівлю навіть на 5-літну сплату. Сьогодні про це шкода й говорити.

Навіть само міністерство рільництва нічого досі не зробило, щоб улекшити селянинови набуття дерева. Кредиту на будову також нігде не дістанеш. А в порівнанню до продуктів землі дерево є 3 рази дороще, як перед війною. За 16 сотнарів жита міг тоді селянин безпечно купити будівельного матеріялу на цілий дім. Нині йому треба більше, як три рази по 16 кірців.

Такий одначе стан мусить улягти зміні. Неможливож, щоб з року на рік селянин ставав чимраз більшим дідом і замість розвивати свою господарку, нищив її на закуп будівельного дерева та опалу. У противному разі почнеться скарловатіння господарств, почнеться загальна нужда — а це хочби і для самої польської держави — здається небажане.

Той лячний стан будівельної господарки, особливож у нашій нещасній землиці, що була війною перевернена до гори корінем, мусить спонукати наших послів, щоб вони як найскорше домагалися в уряду допомоги для малоземельного селянина, який хоче будуватися і то у потрійній формі:

1) Визначення що року просторів у державних лісах на вируб будівельного матеріялу та зниження його цін;

2) Заказу вивозу заграницю дерева і обмеження продажі його для великих фірм і

3) Визначення кредитів на довголітні сплати для селян, що хочуть будуватися.

Инакше — дичіємо, руйнуємося і дідіємо далі, а з нами і ті, що їх підставою є селянське господарство і які взяли нас в опіку. — К-к.

Закон чи самоволя?

Останні місяці минулого року перейшли в наших селах під кличем: „Геть з коршмами, з алькоголем!“ Треба признати, що богато громад перевело у себе голосування за знесенням коршем, цих гнізд моральної гнилі українського села. Громадяне сіл масово спішили до голосування в надії, що кінець-кінців позбудуться з села отсего лиха, того страшного ворога, якого за свої тяжко запрацьовані гроші, своєю кервавицею, плекають в рідному селі. Зрозуміли, що причиною лиха вони є самі, добровільно, без нічийого примусу, накладаючи на себе погану кормигу пиянства, а в слід за тим — добровільного, страшного в сумах податку. Тому й не дивниця, що село так радо зустріло заклики в напрямі викинення коршми. І поспішили всі ці, кому дорогою була будуччина свого села, хто хотів уратувати здоровля молоді, тої надії кожного села, до голосування проти неї. Не перевели в себе голосування лише несвідомі, затуркані села або й такі, що сидячи в кишенях коршмарів, не хотіли собі їх зражувати. Були — на жаль — й такі, що уважали коршму за конечність в селі.

Голосування всюди відбулося по закону, об висліді повідомлено всі компетентні власти, рекурсів не вношувано. Всі тепер ждали терпеливо того обіцюваного законом 1. січня 1929 р., як дня, що започаткує нове, краще життя в селі. Всі ждали з радістю в сердці того 1. січня, як дня, в якому щезнуть з села коршми, прокляті марева цілих поколінь. Ждали, ждали і..... завелися. Прийшов 1. січня 1929 р, а коршми, як були, так і дальше істнують та розпивають наше село. Таке діється в найсвідоміщих селах, що перші перевели голосування — як от в Корчичі руст., Синевідську в., Підгородцях в Скільщині. А на стінах пишається патент — дозвіл на продажу горівки. А люди не хотять вірити: „Таж ми голосували, то і так мусить бути! Таж закон мусить бути законом. Закон не лише для нас святий, але й для тих, що його ухвалили. Невже для нас істнує лише закон про податки і всякі инші драчі? Невжеж маємо платити все ріжні примусові і добровільні податки і це одинокий закон для хлопа?“

Ось такі і їм подібні питання чуєш на селі на кожному кроці. Люди розкладають безрадно руками і звертаються з докором до тих, що голосуванням кермували. І якуж їм дати відповідь? А тимчасом ріжні Мошки і Гершки висмівають протиалькогольний плебісцит в коршмах — ну і тих, що в тій акції мали провід. Ликують і ті, що передсказували невдачу.

Щож на це влада? Власти про все як слід і в свойому часі повідомлено. Та про рішення села забули ніби і пани начальники Скарбового Уряду тай позволили коршмарям знову викупити патенти. В староствах, де є спеціяльні протиалькогольні референти, відповідають, що не дістали в тій справі жадного приказу „z góry“ і нічого не можуть вдіяти. (Ми розуміємо чому!) Радять, щоби з громад вносили (громадські уряди) протести, а щойно тоді робитимуть доходження. Тому порадно булоб, щоби іще раз поробити кроки в напрямі знесення коршми.

Нехайжеж всі громадські уряди внесуть відповідні рекурси проти коршми, (опираючися на висліді голосування), до Староства, до Скарбового Уряду і Скарбової Палати до Львова. Не треба засипляти тієї справи! Треба доказати нашу непохитну волю — усунути з села те нещастя, яким являється коршма. Ще раз спробувати, чи закон є законом! — А тимчасом посли з Укр. Парл. Клюбу хай теж допоможуть селові в його добрих змаганнях. Хай застукають там, де треба. Хай пригадають закон і волю населення. Бо невжеж і тут дві мірки для укр. населення? Закон має бути законом, а селянин поки-що не викинений поза рамці закону. — *Іван Корчинський.*

Церковна держава.

Папи Римські побіч найвищої влади духовної в Церкві католицькій мали також владу світську то є: володіли над Церковною державою. Столицею цеї держави було місто Рим. Дня 20. вересня 1870 р. італійське військо заняло цю державу разом з столицею Римом і прилучило до Італійської держави а Рим став столицею цеї держави Тоді Папа Пій IX кинув клятву на короля Італії і його уряд і на знак протесту проголосився вязнем Італійської держави. Від того часу всі Папи перебували тільки у своїй палаті і огородах а ніколи не показувалися на світ поза порогом своєї палати. Очевидно всі звязки між Ватиканом (палатою Папи) і Квіриналом (палатою короля) були перервані. Численні проби погодити Ватикан з Квіриналом не вдавались. Особливо Папа Пій IX і Лев XIII опирались всякій угоді і на кожду пробу відповідали: non possumus (не можемо). Одначе пізніще Папи стали помало схилятись до угоди, поробили деякі уступки італійському урядови, але все таки лишились до смерти вязнями Ватикану. Що-йно теперішний італійський диктатор Муссоліні і Папа Пій XI, оба великі патріоти італійські, довели до угоди Ватикану з Квіриналом. Цю угоду підписано д. 10. лютого. На підставі цеї угоди Папа став володарем части Риму, яку названо „місто Ватикан“, що має кілька тисяч мешканців і около 800-морґів простору. Є це влада тілька символічна, бо владу адміністраційну в Ватикані буде мати італійський уряд.

Ця угода між Папою а Італійською державою має далекосягле значіння передовсім для Італії, бо новий лад державний (фашистівський) дізнає підпертя зі сторони Папи і його уряду. Велике значіння має ця подія і для Ватикану. Що-правда терторияльно Ватикан мало одержує, але за те зискує дуже богато під моральним оглядом, бо суверенність Папи заманіфестована перед цілим світом.

Ставши світським суверенним володарем, хоть і на дуже малесенькій території, Папа Римський стає важним чинником в міжнародній політиці. Однак не легко є визначити Папі місце в тій політиці. Ледви, чи Ватикан приступить до Союзу Народів. Бо Папа є коронований тіярою т. є. потрійною короною на знак, що він представляє королівство духовне, яке вище є ніж королівства християнських володарів. При таких аспіраціях мігби Папа вступити до Союза Народів тільки тоді, колиб йому признано упривілійоване становище т. є. щоби Ватикан не ставав в ряд в поазбучнім порядку, як уставлені є держави, що належать до Союза Народів. Тепер будуть політики ломити голову, як цю справу полагодити.

Присилайте негайно коляду та списи громад і гуртів, що колядували на „Рідну Школу“, щоби увійшли у загальне зіставлення коляди по повітам і громадам, яке ладить до друку Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові, Ринок ч. 10.

Дві могилі на чужині.

Віденська українська кольонія цеї зими стратила двох мужів, що були єї душею: *Александра Сероїчковського* і *Др. Ярослава Кулачковського.* Оба війшли нагло і несподіваною смертю. Перший ще на листопадовім святі кріпив серця нашої еміґрації, а другий до останніх днів розсівав свій благородний оптимізм і вливав віру в знеможені душі. Бл. п. А. Сероїчковський високий урядовець б. Австро-угорського Банку це одинокий наш фінансіст у великім стилю, положив великі заслуги для української державности при ліквідації згаданого Банку. Він теж був призначений на високе і відвічальне становище в Укр. Державі. — Бл. п. Яр. Кулачковський — це звісний редактор „Вістника державних законів і розпорядків“. Хто хоч трохи пильнійше розглянувся в цім видавництві, зрозуміє, скілько то муравельної пильности, скільки язикового і правничого знання вложив перекладчик у сю велитенську працю. Навпаки – це невичерпана скарбона нашого рідного слова з найріжнороднійших обсягів людського життя, що в инших змінених обставинах, може стати нам у великій пригоді. Як слід оцінила заслугу і працю цю Гетьманська влада в р. 1918 і тому запросила була бл. п. Др. Кулачковського на високе становище до Київа. Та повалення Укр. Держави в нівець обернуло всі пляни і Покійникови не судилось вернути на рідну землю і він спочив на чужій землі. — Оба Покійники невимовно боліли над нашою національною катастрофою, якою була втрата української державности. Вічная Память заслуженим нашим землякам! Од рода в род їх память!

Дописи.

Мавковичі, пов. Городок. — Наше село як перед війною так і після неї в просвітнім руху не зістало позаді. Зараз по закінченню визвольної війни завязалась у нас Читальня, читальняний хор, та амат. кружок, котрий до нині дав цілий ряд амат. вистав та концертів. Сего року на Різдво дав виставу „Вефлеємська Ніч“ та „Пан Писар“. Ці вистави подобались глядачам, але все таки брак було сим разом фахової підготовки та перенятгя грою майже у всіх аматорів, що в будучині, думаю, усунеться. — Тепер приготовляється виставу „Ой не ходи Грицю“ та „Наймичка“. — На жаль з виїмком членів хору та членів амат. кружка мало хто інтересується життям Читальні та других наших просвітних чи економічних інституцій. Від довшого часу нема ні засідань Виділу Читальні, ні зборів, навіть членські вкладки мало хто почувається до обовязку вирівнати. — Молодіж сего року пішла з колядою і замісць всю коляду дати на Рідну Школу дала тільки часть, а за решту грошей справила собі музику. Чи Вам не сором, молодці, коли другі працюють безінтересовно для Читальні, не жалуючи часу і трудів на хоральні та амат. проби, а Ви „Рідної Школи“ гріш пропиваєте?! — Старші чи на виставу, чи на Читальню дивляться якось з недовірям — а молодь в найгарнійші молоді літа замісць віддатись просвітній роботі — ходить по ночах і вигукує чужі огидні пісні замісць свої гарні українські, пячить або перебуває на гулянках і біятиках, затрачуючи почуття своєї гідности. — Вам, старші, годі байдужно дивитись на згіршаючу роботу Ваших дітей, але дайте примір молодим а Вам, молодці, на котрих надія народу, годі далі вести таке життя. Треба орґанізуватись, освідомлятись, просвічатись, щоб колись як громадяни могли виповнити свій обовязок супроти своєї вітчини.

(**Від Редакції**. Поганий поступок молодіжи в Мавковичах покрив це село соромом. Бо хіба не богато в нас таких сіл, деб молодіж коляду віддавала на музику і пропивала!)

Цапівці, пов. Заліщики. — На сам новий рік громадяне нашого села не могли вийти з дива, коли почули з проповідниці замісць слів потіхи, розради та новорічних побажань між иншим ось які слова від свого душпастиря, о. Наконечного: „смаркачі з якимись листами ходили по коляді на „якусь“ Рідну Школу, я не є їй противний, але вона виховує самих лайдаків“— дальше накинувся на місцеву кооперативу: „там самі лайдаки і тд.“ і накликував до розвалу кооперативи і „Просвіти“. Самі слова пароха не здивували селян, бо такі дуже часто чують від него, здивувало їх тільки те, що в так торжественний день отець дух. не міг стриматись від цих наклепів. При цім належить зазначити, що в „Просвіті“ та місцевих кооперативах працюють найчільнійші громадяне і ті інституції гарно розвиваються і як наперекір о. парохові що року отвирають нові філії або творять нові кооперативи (кредитові-господарські). Слова о. пароха не зістали без наслідків. (Для вияснення, належить подати, що о парох має в себе на удержанню Стаха Ковча, свого шваґра, відомого Унсівця). Цей то Ковч збирає вже 20. І. свою банду, пє з ними в шинку, щоб набрати відваги і десь около 9-ої год. вечером нападають на членів Управи та Надз. Ради місцевих кооператив, які в тім часі вертали з Читальні з відбутих засідань і побили до непритомности розбиваючи голови колами п. Мельничина Василя і Польового Михайла. До чого доводить кривня, якої причиною є сі, що мають дати провід громаді. Інтеліґенти не нарікайте, що Вас чіпають селяни за інертність і безділля, бо оден висше наведений примір вистарчить на цілий повіт.

Нагачів, пов. Яворів. Дня 15. XII. 1928 р. відсвяткувала Читальня „Просвіти“ 60-літний ювилей існовання і праці Тов. „Просвіта“. О год. 9. почалось богослуження, яке відправив місцевий парох о. Антонів, виголосивши релігійно - патріотичну проповідь. Опісля відбулась панахида за померших членів. З церкви пішли люди до салі Чит. „Просвіти“ де відбулась святочна Академія. Вступне слово виголосив голова Чит. „Просвіти“ п. Стефан Жила, на програму склались деклямації: „Учітеся“, „Гомоніла Україна“, „Розрита могила“, і „Чи ми зійдемось“. — Хор під проводом п. Маріяна Пасічинського відспівав: За Рідний край, Алярм, Іде січове військо, і О Україно. Реферат про значіння „Просвіти“ виголосив п. Ерстенюк зі Львова. Святочно прибрана саля була наповнена місцевими громадянами. Свято закінчилось національним гимном „Ще не вмерла Україна“. Присутний комендант поліції п. Лянґ, не встав зі сидячого місця в часі співання гимну. Ну, але це справа „доброго“ виховання.

Нальна, пов. Долина. — Коли инші села забули вже давно про комісарів, повибиравши свої ради громадські — то в нас ще урядує комісар. Була в нас рада й урядувала, як вміла і могла, спокій був в селі. Але на нещастя маємо в селі таки свого чоловіка, що доти не давав властям спокою, доти шукав ріжних доріг, поки минулого року в марті воєвідство Станіславівське не усунуло громадську раду на тій лише підставі, що вона вибрана за українських часів, і назначило Николу Червонюка комісарем. З сього часу почалося пекло в нашім селі Той чоловік почав робити поміж людьми колотнечу і посварив з собою навіть найблизші родини. Посипалися скарги, доноси, протоколи, комісії і Бог зна що. І так тихе гірське село змінилося не до пізнання. Прийшли вибори до рад громадських в червни 1928 році. Люди станули до виборів згідно, вибрали раду громадську не поминувши і його. Не подобався Червонюкови сей вибір, бо між вибраними не було його заушників; вніс протест і діпняв свого, бо протест узгляднено. В листопаді 1928 р. прийшло до нових виборів; щоби Червонюка покарати при других виборах, викинули його з ради. Знова Червонюк постарався о протест, котрим повалив вибори. До третих виборів приготовився вже ліпше. На свою руку зменшив число радних з 24 на 16, щоби, коли вибори не будуть по його думці, була причина до протесту. І так сталося. Дня 20. січня сього року були четверті вибори, знова Червонюк так їх повів, щоби мож було запротестувати і дасть Бог будемо мали пяті вибори! А він тимчасом далі з сього користає і урядує. Чи є ще де в котрім селі щось такого? Здається що ні! Кальна стала славною не лише на долинський повіт, але на всю Галичину. Чейже вже Староство в Долині зрозуміє, хто той Червонюк і о що єму розходиться і що попираючи його робить нам велику кривду. А наших послів просимо сею дорогою занятися нами і виєднати у властий усунення Червонюка від урядовання, а причин до сього є досить і власти повинні були вже це зробити єще в серпни 1928 року, бо хотьби ще десять разів були вибори, Червонюк з власного інтересу не переведе їх; а на тім терпить село матеріяльно і морально. — Свій.

Що чувати в світі?

Большевики святкували в днях 21—23 січня 5 річницю смерти будівничого большевицької держави — Леніна. Найбільше галасу робили наші „землячки“, аби московським большевикам приподобатись. Тому гостро виступали проти українських селян, які про большевиків нічо чути не хотять і тому їх большевики „куркулами“ називають. Але тим українським запроданцям дав добру науку оден з провідників московських большевиків — Бухарін. Він то виголосив промову в Москві над гробом Леніна і в тій промові сказав, що доля большевиків залежить від селян. Він говорив так:

„Не вільно забувати, що доля революції від того залежить, чи удасться погодити пролетарські і селянські інтереси. Селяни є дрібними буржуями. Противенства між робітниками і селянами, кожда незгода між цими двома клясами є загиблею большевиків. Кожда будуча війна большевиків проти буржуазного світа буде програна, як-що селяни не підуть з большевиками Тому большевики мусять розпочати мирну, орґанізовану культурну працю. Треба отже заперестати боротьбу, бо Ленін нічо не говорить про „куркулів“. Тому треба перестати соціялізувати сільські господарства, тому гет з державними великими господарствами, т. зв. колективними господарствами. Тільки помалу вперід, не надто спішитись, закинути самохвальство, утопії, фантастику. Одинока дорога, на якій можна селян привести до соціялізму, є кооперація. Селянина треба приєднювати узглядненнем його "приватних" інтересів і помало притягати його до соціялізму. Не вільно силою при помочі сили вносити до села комуністичних ідей. Не вільно послугуватись насильством, гнітом. До селянина веде дорога через його інтереси.

От як Бухарін скартав дотеперішну політику большевиків проти селян. Видко большевицькі провідники приходять до розуму. А як прийдуть, то й наші „землячки“ змінять фронт, бо вони завжди туди, куди „вітер віє“. Тому 10 літ святкували на площі св. Софії самостійність і обєднанне українських земель, а 22. січня 1929 били на тій самій площі поклони перед памятю Леніна. А як скаже їм Бухарін заперестати боротьби проти куркулів, то вони возьмуть хвіст під себе, бо ті землячки повнять подлу, песячу службу за большевицькі охлапи, які їм як псам кидають московські і жидівські большевики. Сам український селянин гордо іде до своєї цілі: до Української Держави.

Анґлія — ота найсильніща в Европі держава і заразом країна найширшого демократизму — у кождому свойому закутку, в Лондоні, Менчестрі, Люверпюлю, в каплицях шахт, по селах і містах співає від кількох днів втішно „Тебе Бога хвалим“. Тішиться старе і мале, робітник, селянин і великий пан — а скрізь лунає веселий клич: „Король виздоровів“! І світ, запитує себе здивовано: Що воно за причина, що Анґлійці так дуже тішаться поворотом до здоровля свойого монарха? Аджеж він, як кажуть, має невелику владу, — а отсе кількатижнева його хвороба доказала тими тисячами лю ий, які на морозі вижидали вісти про його здоровля, які горнулися до урядів по вістку що до його слабости і трівожно ждали на кожде слово з його палати, що король має велику любов народу і то без огляду на партійну приналежність, бо й анґлійські соціялісти є монархістами. Отже король має за собою увесь народ, цілу Анґлію. Відповідь на повище питання насувається сама собою. Ніщо инше, як тільки він сам, володар і персоніфікація держави, монарх, за яким стоїть традиція тисячліть могучости Анґлії під пануваннєм його попередників — він сам обєднює цілу анґлійську державу, увесь анґлійський народ. Теперішний король Юрій V в тяжких і відповідальних часах засів на анґлійському престолі і якраз своєю тихою а ревною працею для добра Анґлії здобув собі міліони серць могучого народу. Він умів кермувати Анґлією і тоді, як вибухла велика світова заверюха і як по ній почали валитися престоли. Він умів достроїтися до першого соціялістичного уряду, який підбив собі своєю зичливостю і безсторонністю, умів бути второпним тоді — як соціялісти обкроювали права дідичної палати льордів, відбираючи їй стародавні привелеї і серед тисячних господарських та політичних спорів стало був добрим дорадником премієрів, до тої степени, що жалівся, коли до нього не зверталися міністри зі справами, яких вони хотіли заощадити трудящому королеви. І переходячи один за другим усі господарські та політичні комбінації Анґлії, з яких вона вийшла побідником — треба признати, що вплив та праця короля по більшій части є причиною їх виграної, а у слід за тим не треба вірити тим, які кажуть, що король в Анґлії — це собі фіґурка без влади. Після сказаного не диво, що так явною і голосною показалася прихильність і популярність короля в народі підчас його недуги. Навіть соціялісти трівожилися та висказувалися надією, що король верне до здоровля, а домінії: Канада, Австралія й полуднева Африка аж тепер показали, як близькою їм спільна журба цілої Анґлії. Політики зрозуміли, що якраз особа короля є тою звучкою, що держить безмежні простори анґлійської імперії разом і навіть найбільш незадоволені мусіли це признати. — Ще раз отже переконується світ і невіруючі, що тільки особа короля, за якою стоїть традиція — дає силу державі і робить її монолітом, у якому тільки лад, сила і добро може панувати. Усякі демократичні програми, які банкротують на наших очах у всіх державах по черзі — не можуть, не могли і не будуть могли так зєднати державу — як зєднює її особа короля, маєстат і традиція. Кажуть, що історія вчить розуму. Кого як кого, але багатьох Українців повинна хороба анґлійського короля дечого навчити.

В Америці, тій найкультурнійшій державі у світі, поводиться Муринам так зле та так їх переслідують, що нарешті уряд збирається в тій справі забрати голос. Про людське око, то Мурини після конституції американської є такимиж горожанами, як і Американці, одначе на ділі так воно не є. Муринів зачислюють аж до пятої кляси населення (першу творять протестантські „єнкі“, вроджені Американці, другу католики, третю жиди, четверту східні народи, а щойно пяту чорні) і хоча їх є в Америці 11 міліонів та хоча у більшости країв, що разом творять Сполучені Держави, є вони або половиною або й більшостю населення — то Американці, а особливож їх таємна орґанізація „Ку-клюс-клен“ завзялися повернути їх у невільників (невільництво знесено в Америці що-йно 60 літ тому) та отверто поборюють їх. Горе булоб Муринови сісти

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові - Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

ГРИНЬ МЕТЕЛЬСЬКИЙ.

Син Віндузари-Асока.

(З старинної історії і сучасности).

По смерти Віндузари, коло р. 290 перед Христом, вступив на індійський пристіл 20 літний молодець, Асока, син Віндузари. Він був широкозвісний воївник, покровитель і опікун будаїзму. Будував монастирі, настановляв монахів, окружував їх своєю опікою, але й строго перестерігав і наказував в своїх розпорядках і законах, щоби кождий свою віру любив, а чужу шанував, бо кождий буде цінений не після цего, яку він віру визнає, але після цего, чи его життя є добре, чи зле.

Асока зніс кару смерти, заказав навіть убивати безоружних ворожих воїнів, закладав школи, настановляв суддів, щоби не діялася нікому кривда, щоби зглядом кождого виконувано закони, оперті на любві ближнього.

Він говорив, що нема нічого в світі гарнійшого понад працю для щастя людського; нема вищої мети для короля від обовязку дбання про щастя і добро народу.

Осьтакі закони казав Асока вирізьблювати великими знаками на камяних публичних стовпах, з яких деякі заховалися й до нинішнього дня.

Триста літ п. Христом і 1928. л. по Христі, разом 2228. літ. Легко це сказати, легко перечитати, але не легко збагнути душею й розумом розібрати величезну прірву часу, яка розстелилася між пануванням короля Асоки, а нинішними часами.

За той час розвалилися сотки могучих держав, котрим здавалося, що вони трясуть цілим світом, що вони вічні. Пропав великий Вавилон, пропали могуча Перзія, Асирія, піском завіяло величезні піраміди Єгипту, впали мистці-Греки, розвалилася найбільша світова держава Риму, а на їхнє місце творилися і знов падали иньші держави. І так воно діеся й до нині.

Асока, король Індій, король найбогатшого, найгарнійшого, казочного краю земського світа, батьківщини слонів, львів, тигрів, чудових птиць райських, найстрашнійших вужів, краю з 300-міліоновим населенням, по котрого скарби-богацтва і давно і тепер простягали руки не тільки захланні сусіди. Ходили тудою Єгиптяне, ходили Римляне, ходив Олександер Македонський.

Нині там панують холоднокровні, безглядні, вираховані Анґлійці: але не для добра й щастя тубильців, а для своєї власної користи, для свого проживку. Без Індій мусілаби Анґлія пропасти-знидіти.

Асока, король Індій, любив свій народ, своїх братів. Він бажав їм щастя, мира, згоди, єдности й любови, бо він, як добрий король-батько, знав, що тільки по такій дорозі доведе свій нарід до добробуту й щастя. І не пішла на марне его щира праця. Его мудрі закони, навіяні любовю, перетрівали століття, дійшли до наших часів і тепер ще повинніби ці закони декого навчити, якою любовю треба обняти братів своїх.

Король Асока був славний своїми воєнними вчинками, був хоробрий, відважний; він не утікав перед небезпекою, а ставав на чолі свого народу і сміло, з посвягою вустрічав ворогів. Боронив і єднав свій нарід. Хоч він був будист і був покровителем будаїзму, не переслідував брамізму, але противно строго приказував шанувати брамізм, щоби не робити роздору, ворожнечі між братами. „Люби ближнього свого, як самого себе“, це найсвятійші слова, це канон науки, яку проповідував Господь Ісус Христос.

Любити ближнього може тільки відважний, хоробрий, а не боягуз! Боягуз боїться навіть цего, що він сам проповідує; він всюди видить ворога, боїться кождого, кождого підозріває і кидає анатему на найневиннійших, бо так хоче показатися героєм.

І казав Асока: „Будеш цінений не по цім, яку ти віру визнаєш, але по цім, яке твоє життя, які твої вчинки добрі, чи злі“! Чи це добре життя, чи можна це назвати християнською вірою і любовою, кидаючи проклін на стінний календар „Рідної Школи“ за це, що там вміщено календарій для наших православних, рідних братів?

Христос своєю святою любовю обнимав не тільки своїх племінників-жидів, але Він любив однаковісько все людство, Він прийшов всіх спасти, не проклинав, а молився за всіх. Любов Христова побідила, а не ненависть; побідили відважні, а не боягузи! Не тупий фанатизм, який кожду релігію підкопує і розкладає на секти і відтак її нівечить, але любов — толеранція релігійна закріплює віру і єднає для неї прихильників і визнавців.

Боягузи видять небезпеку там, де її нема, а справжній небезпеці вони бояться заглянути в очі (р. 1914—15) не вміють її зарадити, не стануть в обороні кривджених!

Іван Франко, що ввесь свій аскетичний вік присвятив недолі свого народу, що створив „Мойсея“ і ідейного священика-мученика в „Панських Жартах“, став для боягузів ворогом.

Тарас Шевченко, мученик за волю й долю свого народа, що „професором не був, а професорів вчив“, як каже Др. Іван Франко, стався для нетямущих боягузів неуком, перестарілим поетом.

І хтож то таке говорить, свої? Ні! Це вироди, що рідну святиню обдирають і зневажають, рідних братів розрізнюють! Сумно, так сумно, що аж волосся на голові дубом стає, ціле тіло дрож розбірає!

Але український народ терпеливий, перебув сто разів гірші лиха, перебуде й боягузів нещирих своїх друзів!

Він запише собі кожду кривду, її не забуде, упімнеся о неї в свій час, але тоді его проклін буде страшний, бо це буде проклін й від самого Бога (vox populi, vox dei).

Йдіть ви, Ново-Зоряне, кудою пустилися, а ми підемо, обєднані братньою любовою, спільною дорогою до нашої мети. З вами ми скінчили!

Будете цінені не по цім, яку ви віру визнаєте, але після цего, яке ваше життя, ваші вчинки і тямте, що любов ваша не християнська!

Не навчив вас Ісус Христос, хайже вас навчить Асока.

ТАРАС ЛЮЛЬКА.

„20-ий вік“.

(Лемківське оповідання).

Луців Щифан пас під лісом худобу, а я си вийшов ід ньому тай бисідуємеси про всяке. Я му говорю що тото земля ся вбертат довкола сонійка. Вінь заєнно гварит: Ни вірю, ніт! ніт! тото ни може бити правда. Та вшитки-бисьми попадали.

— Бігме ну! Жибим такий здоров! — суджумуся, вказую му, що так пишут в книжках, а вінь все на тото: Ніт! такий ніт! Ни вірю в тото і вже!...

Чини із ним добрий чоловіче, що хочеш!...

— А де крася-я-я! де?! де?! Де йде-е-е-ш!...

Тай Щифан побіг за коровов, бо дивіт така вам нихлюйна, що щоби раз захопила зьбіжа, та вже пак і на ланці ни втримаєте ї.

— Жджай! — гадаюси я — я ти мушу вже раз щось таке приповісти, жибисьми ввірив.

— А дивіт! Видите, яка нихлюйна; що вжеся й ни накричу, що вже й ни бю, ая бігме бю! гріх, ба та щож учиню, а ци подаст? бігме ніт!

* * *

— Анушто Щифа, ану я ти щось приповім, яке тото люди в світі вміють. Диви якби типир хтіли робити войну то ни билибися ґверами, ани шабльома, ба! й гармати би ни доста ту заважили...

— Альо! Йойой!... Ба ай чимже?!...

— Чим? Таким димом. Тото сут такі ґази, що щі ни вигвариш еден — два і три! а вже вшитко воско впало.

— С-с-с-йойой! А деж тото може бити правда?! А-а де тото на поли?

— Ая! Альов так о як ми оди стоєме!

— Я в тото ни вірю! — став вінь мині гварити.

— Ба та ти ни віриш, а диви оди в книжці написано — гварю-му

— Ій тад щось мусят у книжку написати.

Но тай так ми не ввірив!

* * *

Надийшла Настуня Йванова, а йшла на траву коровици ід доїню...

— Що тото за єнна? — зьвідаюся Щифана.

— Та ни знаєте? Альов тото ворожиля. О! вона вам уміє всяке таке до людий ба й до худоби. А чічки знає такі, що як вам даст худобині, то, як вже вона хоче, або виходиться, або молоко стратит, або неприказувавши пирсне. Ая!

— А тото ни видитмися жиби било правда! — трохим му ни вірив.

— Ни правда??? А препавби! Та всі люди знают! Анушто зьвідайтеся старого Андрія Грицькового! Та до ний люди йдут аж зза Турки! Та вона вам і вроки відверне, ба й сама вміє наврочити. Як вам ся подивит на теля, то вам ся буде вити — мучити аж угибне. Ая-я бігми!... Як дітина плаче то зара баба йде ід Настуни. Як дуже щурів в менника то нихто від того так ни знає як Настуня. Ая! Як, тьфу бодай му фай, тото, що в скалю, вкусит чилянника ци яловя тай від овтого вона вміє зарадити. Так — так! Мої злоті — а ви ни вірите.

* * *

Тай побіг за судобов. Побіг... а я вже мусів повірити, бо вже ни било, що до кого гварити... Тай вінь побіг... а бивси дав ни знаю що зробити, що я увірив! Постояв я... постояв, тай пішов домів; а Щифан такий ни вірив, що земля ся вбертат надовкола сонійка... тай, що сут такі ґази.

А баба Настя далі ворожит.

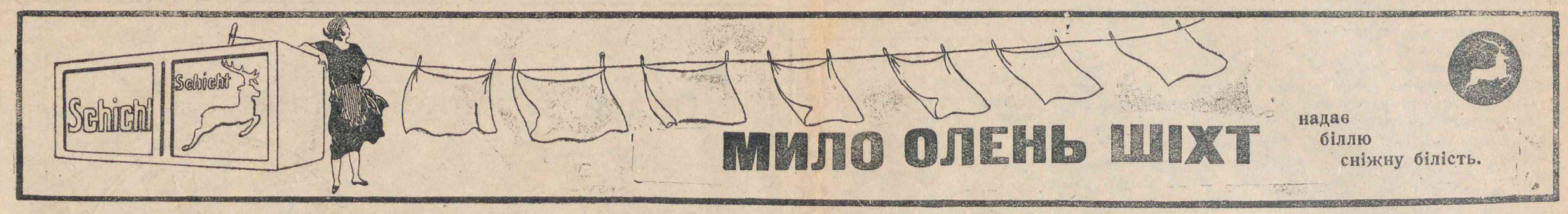

до відділу для білих у залізниці, зайти до ресторану, де їдять білі або й до склепу білого купця. Їх зараз побивають, поштурхують і лають. Також і в школах є осібні відділи для чорноскірих дітий, а білі лікарі та адвокати ніколи не дадуть поради чорному Муринови. Тих зноваж Муринів, що займаються хліборобством, скотарством та риболовством, переслідують місцеві уряди так, що вони позбуваються своїх ґаздівств і вандрують до міст. Тут займають вони цілі области і орґанізуються. І мимо цього, що місцеві конституції поодиноких країв не допускають Муринів до вищих урядів і становищ — мають Мурини і свої вищі школи і своїх учених і своїх політиків а навіть свої таємні міліції та товариства. У свою чергу бойкотують вони білих і таким чином наростає в Америці болячка, що готова колись лопнути та накоїти лиха гордим Американцям.

У Франції цього року починається цілий ряд торжественних ювілейних парад в память тої дороги тріюмфів та терпінь, яку 500 літ тому перебула французька національна геройка св. Іванна д'Арк. Тоді то станула була вона на чолі горстки очайдушних і завзятих синів французького народу і хоча цілий край був заллятий ворогом-Анґлійцями, зуміла завдати йому цілий ряд погромів та висвободити свою батьківщину з під ярма. Св. Іванна д'Арк була селянською дочкою — і мабуть для того оклеветали її перед судом вороги, що вона чарівниця і після побід, які вона відчесла над ворогом, спалено було її живцем на кострі. Пізніще признано цілий суд мильним, а навіть зачислено Іванну д'Арк до святих а сьогодні Франція підготовляться як найвеличавійше відсвяткувати її память. В Парижу, під проводом самого президента републики завязався комітет, який постановив увіковічнити її роковини в надзвичайний спосіб. Цілу дорогу, яку св. Іванна д'Арк перебула від лютого 1429 до мая 1431 р в боротьбі з ворогом, мають прикрасити по мистецьки різьблені стовпи. Вони будуть поставлені по шосах від міста до міста, по всіх роздорожах та мостах, через які переїздила у свойому геройському поході св. Іванна. Відслонення тих памятників передбачено на спеціяльні дні, тоді, як і держава святкувати ме урядово память своєї геройки а цілу Францію покрила сітка комітетів місцевих, що працюють на спілку з центральним париським комітетом над тим, щоб свято випало як найвеличавіще. Перший памятник буде відслонений уже 23 лютого в Вокуле, звідки вируши ла св. Іванна д'Арк на бій з ворогами, буде мав півтора метра висоти і майже метер ширини, а як і всі подібні памятники в краю, буде мати напись про славні діла тої незвичайної людини. В міру річниці кождого постою чи боротьби св. Іванни д'Ар будуть відслонювати подібні памятники при шляхови, куди вона йшла, а цілий той ряд свят закінчиться в маю 1931 р. в Руан в річницю смерти геройки на кострі. Буде то памятник, якого ще ніякому героєви у Франції ні на світі нігде не поставлено.

В Чехословаччині наступила мала зміна в теперішнім уряді Іменно премієр Свегля, який від пятнайцятьох місяців лежав хорий, одужав і замість вернути на своє становище — подався до димісії. Рівночасно одначе за його порадою іменовано нового премієра, старого приятеля Свеглі а теперішного міністра справ військових, Удржаля. Свегля уже від довшого часу був премієром, а завдяки свому бистрому розумови та політичному хистови був люблений всіма майже партіями. Партійні проводирі числилися з ним так, що коли він захорував, то на його місце навіть ніхто не домагався заступника, тільки терпеливо ждали всі на його подужання, а Чехословаччина через той час була мовби без премієра. Колиж пізніще Свегля настільки виздоровів, що міг вже політикою займатися та все таки заявив, що до неї не верне — партії рішили того признати премієром, кого Свегля визначить. І ним став Удржаль. Удржаль — це старий політик, що брав участь в життю політичнім Чех ще за Австрії, а від часу, як Чехословаччина стала свобідною державою, був він небагато — тільки вже три рази міністром справ військових.

Австрія веде тепер торговельні переговори з Німцями, які одначе не можуть дійти до чогось певного і мабуть розібються так, як вже три рази вони розбилися. На те вказувалиб всі вступні конференції, на яких не можуть представники австрійського і німецького промислу погодитися з собою. Німці хочуть, щоб Австрія позволила їм ввозити на свою область німецькі машинові вироби та Австрія на це пристати не хоче, раз, що вона має свої власні фабрики машин а друге, у неї і так машин не потрібно. Так само пішло діло і з вивозом німецького дерева до Австрії а ввозом австрійського збіжа до Німеччини. Тільки у дрібному промислі погодилися представники обох держав і Австрія звільнила від граничних оплат деякі німецькі товари. Вкінці Австрійське Господарське Товариство видало поклик до німецьких промисловців, щоб вони не відтягалися від переговорів, бо Австрії не так о торговлю ходить як о спільність інтересів з Німеччиною. Цю відозву підписав сам Зайпль премієр Австрії а Міллерови, премієрови Німеччини, поручили зараз після цього німецькі промисловці довести переговори до кінця. Міллер згодився і мабуть аж через його руки покумаються, наразі в торговельних справах, Австрія з Німеччиною.

Турецький міністер справ заграничних, Руджі бей належить до найзручнійших політиків Балкану. Завдяки його праці Туреччина нала нала відносини з богатьома державами і ще й тепер старається загарбати собі приязнь кількох держав Европи й Азії. Заключила отже Туреччина договори приязни з большевиками, Персією, Афґаністаном, Мадярами й Італією. Тепер за посередництвом Італії старається Туреччина о приязнь Греції, а недавна подорож висланника італійського мін. спр. закорд. Ґранді'ого до Атен та Анґори показує, як цікавиться Італія турецько-грецьким побратимством. Відносини між тими двома державами були, як відомо, дуже погані, але тепер можна сміло сказати, що ось ось стануть вони приятельками. Також і з Болгарією заключила під кінець минулого року Туреччина торговельний договір, головно завдяки свойому президентові Кемаль-паші, який знає добре болгарські відносини, бо колись був турецьким ставленником в тім краю. На всі боки — одним словом — приязнь.

З техніки й природи

Зимові сплюхи.

Як тільки надтягне зима, западає богато звірят у сон, в якого будяться вони щойно з весною, коли то сонце знову вертає землі життєдайну силу. В сучасні важкі часи булоб вигідно і для деяких людей перебути в той спосіб зиму — але щож? Найвищий постановив инакше, а що Він зробив, це добре.

Найшвидше засипляють на зиму земноводники та повзуни, особливож вужі. Вони зариваються в землю, як тільки війне першим холодом і скрутившись в кружало, пересипляють всі морози. Воно улаштоване мудро в природі, бож вужі, які живуть повзаючи по землі, булиб найбільш наражені на мороз і холодну смерть — а цього природа не хоче. Вужі також є пожиточні, сповняють певні задачі, вигублюють шкідників. Навіть їдь гадюк віддає людям прислугу як лік у певного рода недугах—уже не споминаючи про вужову шкуру, з якої чимало річей виробляється.

Трохи пізніще йдуть спати хрущі, мухи та всяка комашня. Примір цього бачимо на пчолах та джмілях — тільки сон тих комах не є твердий. Він подабає радше на дрімку. Такий легкий сон має і ящірка.

Тут треба згадати про жабу домову та їжака. В Німеччині домових жаб держуть по пивницях а на зиму роблять їм денебуть в кутку купину з сухого листя, моху, камінчиків і піску. Жаба залазить в неї, бо, звичайно, в зимі не має вона чим прогодуватися і зимує в купині через кілька місяців а з першим теплом вилазить вона з зимової хати тай покрекує. Німці кажуть, що це ворожить вона дощ тоді — алеж в цьому ні трохи нема правди. Купину що кілька днів скроплюють водою, щоб була вогка — инакше жаба засохлаб, як судак — а що з весною вона покрекує — то кажуть природники, що вона тужить за водою. При цьомуж треба згадати, що тільки самець виворкує свої співи, а самичка придивляється йому з подивом і мовчить. Отже зовсім противно, як у людий.

Також і їжак, той колючий противник мишей, починає на зиму дрімку. Він кулиться тісно у кульку і забуває про цілий світ. Щойно сонце розбуджує його і він починає з ним наново своє геройське їжаче життя.

Борсук залазить також на зиму глибше в свою нору. Від падолиста спить він безпечно аж до квітня, хиба що собаки та ловці перебють йому сон — а це трапляється дуже часто.

З наших звірят западають ще у спання суслик (ховрашок), кертиця, хомяк, лилик та медвідь. Суслик — так він від половини серпня до мая спить і навіть не соромиться. Кертиця засипляє десь на дні своїх підземних коритарів і аж з весною починає свою працю, а лилик залазить у затишне місце і завісившись стрімголов на якій дошці, спить так „до гори ногами“ довгий зимовий час. Хомяк, наробивши запасів та обрабувавши своїх сусідів з усього, що пригоже для нього — спить спокійно, мов богач і тільки час до часу прибуджується, щоб „підсигитися“. А медвідь, наш вуйко, засипляє також дуже радо у своїй ґаврі десь в лісових вертепах і горе тому, хто поважився б перебити йому дрімку зимою. Вуйко злоститься, вискакує з хати і кидається на противника, щоб дати йому потиличника. Через зиму одначе він худне страшенне і на весну виглядає — як кістяк, обитий шкурою. Байка про те, що він у сні ссе свою лапу — також не має реальних підстав.

Накінець треба згадати щей черепах, з яких плаща виробляють ґузики та гребені. Вони також йдуть на зиму „люлі“.

Оттак пізналиб ми всіх звірів, що замісто користати зі свойого короткого життя — просипляють майже половину кождого року. Людині судилася инша доля. Вона, замісто спати в зимі, стає до боротьби з морозом і снігом і без огляду на погоду, живе своїм життям.

За „Der kleine Postillon“.

Всячина.

З приводу 25-ліття сценічної праці заслуженої нашої артистки Софії Стадникової, пересилає Їй цею дорогою Редакція й Адміністрація нашого часопису сердечний привіт і щирі бажання дочекатись ще 50 літнього ювилею Її творчого труду в повнім здоровлю й силі на сцені театрів своєї Вільної Держави.

Ще один процес. Дня 15. лютого ц. р. закінчився перед львівським судом присяглих наново на поручення Найвищого Суду переведений процес проти *Івана Вербицького* та *Василя Атаманчука*, яким закидали убійство куратора Собінського і яких на попередній розправі засуджено на кару смерти. Розправа теперішна засудила Вербицького знов на кару смерти, дарма, що сам предсідатель розправи вказував, що процес цей опирається на „poszlakach“ а Атаманчука засуджено на 10 літ важкої тюрми. З огляду на амнестію замінено Вербицькому кару смерти на досмертну тюрму. Ще двох нових...

Вечір Колядок і Щедрівок. Дня 5. лютого ц. р. знаний в столиці міш. хор з Війська під диригентурою п. О. Менцінського відспівав нам ряд колядок і щедрівок головно в укладі К. Стеценка, М. Леонтовича, В. Матюка і Тележинського. Так вишколеного хору Перемишль уже давно не оглядав і не чув. Продуції випали на загал дуже гарно, а деякі точки програми як: „Ой у полі“, „Ходив походив“, „Днесь поюще“, „Не плач Рафиле“, „Ой у саду“, „Ой видить Бог“, „В полі, полі“, „По всьому світу“, „Ой на горонці“, „Дзвони“ і інші були виведені прямо по мистецьки і хор на жадання публики мусів їх повторяти. — В деяких голосах слідне було умучення (13 км. дорогою з Війська до стації Ніжанковичі, серед 22° С морозу) та з цеї причини декотрі річи, як „Ой там за горою“ на красі потерпіли. Весь хор виступив в народніх одностроях, а що до способу поведення і установки на естраді та вишколення і послуху диригентові цей селянський хор мігби послужити приміром для неодного із старих міських хорів. Із повищого виступу слідно, що на загал придніпрянський хор п. Д. Котка своїми частими у Сх. Галичині виступами зробив велику прислугу популяризації народньої пісні в наших селах, яких хори на ньому взорються. Шкода тілько, що бракує у нас легкого репертуару для сільських хорів і нема кому взятися за його видавання. Можеб так Т-во „Просвіта“ у Львові подбало про видання народніх пісень у виборі, достосованому для вимог села, а може бути певне, що на такому видавництві не втратилоби нічого. — Дальше можеб філії „Просвіти“ по повітах а послідовно і головне Т-во „Просвіта“ у Львові устроїли щось в роді попису чи конкурсу сільських хорів, що на мою думку значно розбудилоби більше зацікавлення хоральним співом по селах, піднеслоб його уровень, а самим ініціяторам далоби певний, може навіть значний дохід. — При кінці згадати еще требаби було, що наша музиколюбна публика як звичайно недописала і саля світила пусткою. — *Мр. Ол. Чубинський.*

Бальзам і масть проти **відмороження**, що успішно усувають сверб шкіри і гоять рани, рівнож спеціяльні креми від червоности носа, лиця і рук до набутя **в Аптиці і Дроґерії під „ЗВІЗДОЮ“.**

† ОЛЯ ГУЗЮК

учителька в Війниці біля Дубна

згинула траґічною смертю дня 2. лютого 1929 р. як жертва свойого обовязку. Покійна, молода, повна запалу до праці для рідного краю людина, передчасно війшла у гріб, лишаючи жаль у всіх, хто тільки Її знав.

Ти пішла туди завчасу
Як квіт скошений косою —
Тільки й втіхи нам у жалю
Що зустрінемось з Тобою.

Поминальне Богослуження відправлено 10. ц. м. у Львові.

Товаришки і Товариші.

Новинки.

ДЛЯ ДОБРА РІДНОГО КРАЮ. В Болгарії існує цікавий закон про обовязкову безплатну працю для добра болгарської держави. Після нього кождий Болгарин, який скінчив 20-тий рік життя, мусить через вісім місяців працювати даром при назначеній йому роботі. Звичайно та безплатна праця розтягається на будову доріг, поправу мостів, копання каналів, засаджування лісів і т.д., а можна від неї викупитись сумою, що на наші гроші виносить 2000 зл. Ясно, що з таким законом Болгарія мусить инакше виглядати, як другі держави. Чи ми не моглиб піти за приміром Болгар та бодай місяць для своєї справи попрацювати?

ЯК ОСЛІП — ТАК ПРОЗРІВ. В еспанському місті Лєріда осліп тому два роки робітник Педрілльо в незвичайних обставинах. Вечером іменно положився спати, не відчуваючи ніякого болю в очах і нагло рано встав сліпим. Ніякі лікари не могли йому вернути зору і здавалося, Педрілльо на віки зістане калікою. Та от перед кількома днями пішов він до фризієра оголитися. Оголився, встає — і нагло бачить усе. З радости мало не вдурів бідачиско. А лікарі ломлять собі голову надтим, як він осліп і яким чином виздоровів. Думають — і нічого придумати не можуть. Тайна тай годі.

10 МІЛІОНІВ ЦЕГОЛ. Перед московським судом стане небавом 100 людий, обжалованих о незвичайну крадіж. Це переважно робітники, візники і доставці — які зробили спілку і будуючи державні будинки, вкрали не богато — тільки 10 міліонів цегол. З них вибудували собі хати — а державні будівлі стоять невикінчені — бо цегли не стало. Гарні порядки!

ДИВНА РОСТИНА. В Арабії росте ростина, яку там називають сміхуном. Є вона невеличкого росту, має жовті квіти, а коли відцвите — то на ній зявляються ягодоваті овочі з двома зернятами у середині. Араби висушують їх, труть на муку, а тоді вже й заживають той порошок. Маленька кількість одначе його ділає на людину так, як добра оковита: чоловік починає сміятися, танцювати, плете дувниці і т. д. По якімсь щойно часі наступає втома і людина западає у глибокий сон.

ЗА ДІВОЧУ ЛАСКУ. На дорозі в Рожнітові пов. Долина розпочали оноді сварку о дівчину Войцех Яґелович і Войтко Дичковський. Суперечка дійшла до цього, що Дичковський витягнув револьвер, стрілив до Яґеловича кілька разів і положив його трупом. Колиж на голос стрілів вилетів Іван Немирівський, Дичковський стрілив до нього і зранив його в руку. Закукуріченого любовника арештували.

25.000 ДОЛЯРІВ ЗІЛА РИБА. Пані Дайкс з Шікаґо в Америці плавала собі лодкою з провідником по озері Кай. Від нічого робити спустила вона руку в воду та плюскалася. Нараз лодка хитнулася грізніще, пані Дайкс кинулася і прегарний нараменник, висаджуваний самоцьітами, упав в воду. Пані Дайкс, бачила ще тільки, що якась велика риба ковтнула його і тепер дає вона 1000 дол. нагороди для того рибака, що злокить рибу і принесе їй нараменник. Одначе кажуть: що в воду впало — пиши пропало..

ПОЖАР ЦІЛОГО МІСТА. Грецьке місто Коринт, яке пів року тому знищив зовсім землетрус, почало було відбудовуватись і на румовищах виросло друге місто, наразі з деревляних бараків та домів. Та Коринт чомусь не має щастя. Недавно вибухла в тому місті пожежа, яка почалась зі складу дерева і швидко, завдяки вітрови, огорнула ціле деревляне місто. Помимо помочі дооколичних громад не вратовано ні одного будинку а Коринтяне знову не мають даху на головою. Ціле щастя, що це сталося у Греції, а зими там майже не має.

БОЖА КАРА. В селі Малій Мощаниці Здолбун. пов. недавно стався такий випадок. Два мешканці цього села, всім відомі безбожники Яків Парета й Дометій Шелест молотили хліб на конній молотарні. Перший із них подавав у машину снопи, другий одкидав солому. Підчас обіду, поданого всім робочим, Деметій Шелест звернув увагу на те, що робочі хрестяться і проказав: „На що ви крутите руками перед своїми носами? Хай вам ті руки повикручує“. Ніхто з робочих на слова Шелеста не відповів, бо кождий знав натуру Шелеста й боявся натрапити на якунебудь неприємність з боку безбожника. Під вечір того самого дня господар в котрого Патера й Шелест молотили, закінчив молотьбу всього свого хліба. Залишився ще один сніп, який господар звелів зоставити (на коляду). Снопок такий, як відомо, згідно стародавньому звичаєві нашому, ставлять напокуті в хаті на Свят-вечір. Але Дометій Шелест, проти волі господаря пашні вхопив цей останній сніп та, глузуючись, передав його Патері, а останній, так само поглумившись зі звичаю побожно-народнього, пхнув снопа в горло машини. Колиж цей останній сніп вийшов із машини, як і увесь перше змолочений хліб, то Патера, аби ще більше потішитися, запропонував Шелестові торкнутися панівки вітрибового колеса: чи вагрілася од вимолоченої куті, як звуть у нас цей сніп Але не встиг ще Деметій Шелест торкнутись панівки, як ліву його руку, пальці з долонею, а разом і дві жилі відкинуло машиною на метрів шість на бік. Разом із тим великий палець одірваної руки, попав у колесо й одломив 18 трибів. Всі присутні жахнулися, а Деметій Шелест скрикнув: „Боже, пропав я!“ Треба тута ще зазначити, що вся подія сталася в момент, коли коні, які гнали машину, вже спинилися, і колесо гонило тільки силою розгону, та що за ушкодження трибів платитиме Шелест. Усі присутні бачили страшну кару Божу на Шелестови і зрозуміли усі, що як не як, а є річи, з яких сміятися не можна.

САМІ ОСУДИЛИ... В Ліщині біля Кельц вибух оноді пожар і його жертвою впало чотири господарські стодоли, які спалилися зовсім. Підчас цього, як люди збіглися до вогню, пустив хтось вістку між товпу, що ці стодоли підпалив орґаністий з того села, Степан Крупа. На своє нещастя вийшов він на той час, як вже товпа розшаліла, з хати і зближився до вогню. Та ледви зближився до людий, як ті кинулися на нього з криком і почали бити, чим хто попав. За яку хвилю з нещасного Крупи лишилася безформенна кровава стирта мяса. Про такі випадки самосуду чуємо з Великопольщі часто. Вони свідчать тільки про некультурність та здичіння...

СЕРЕД БУРІ. Величезний пароплав „Сальона“ захопила недавно на Адрійському морю буря і почала ним так кидати — що здавалося, прийшов йому конець. На покладі судна настав крик і плач, а серед того моряки побачили, як одна дівчина підбігла на край покладу і хотіла скочити в розбурхані хвилі. Дівчину зловили, але вона почала кричати, рвати на собі одіж і шарпатися так, що її мусіли замкнути в осібній каюті. Показалося, що з перестраху вона збожеволіла і досі мимо всяких старань до себе не вернула.

ЯК НЕ ЗНАЄШ, НЕ РУХАЙ. Гринько Мартинович з Ярослава виладовував вуголь з ваґону і найшов малий динимітовий патрон, оттакий, як то в копальнях уживають. Цікавий, що в ньому в середині, почав Гринько його розбивати, а серед цього патрон вибух і розірвав йому ліву долоню.

ГАЙДА ТРОЙКА! Іван Коваль, Михайло Бойко і Дмитро Селенюк напали оноді коло Станиславова на Миколу Амамчука. Стримали коні, властителя побили колами, а опісля зрабували йому з воза звій сукна, звій полотна і 140 зол. з кишені. Доконавши грабежі трійка втікла — та на жаль лишила на місци злочину шапку. По нитці до клубка, а по шапці трійку запакували до Іванової хати.

МАТИ З ПОЗА ГРОБУ. Анґлійський чисопис „Спіритист“ оповідає слідуючу подію: Три літа тому лондонський купець Страйк стратив жінку, яка лишила йому троє малих дітий. Страйк зразу дуже розпачав по жінці та вкінці пізнав гарну дівчину Едиту Бюрне і оженився з нею. Молода Страйкова зразу сяк-так обходилася з дітьми та незабаром почала їх катувати. Діти жалілися нераз свойому батькови на побої мачухи, але Страйк, залюблений у свою жінку, не думав станути в їх обороні. І от одного вечера, як Страйк поклався до ліжка, побачив він виразно свою першу жінку в комнаті. Здубів він зі страху і хотів кричати та дух сказав йому так: „Я прийшла зза гробу упімнутися за кривду дітий. Ти мусиш з теперішною жінкою розвестися і дітий доглядати — инакше я пімщуся“. Після цього дух зник. Страйк оповів усе своїй жінці, просив її, щоби вона була кращою для його сиріток але та тільки сміялася. І била бідачиськів дальше. У два місяці пізніще Страйк знов побачив зяву своєї жінки-небішки біля свого ліжка. Та тим разом вона вже не просила, а кинулася на нього і почала дусити недоброго батька. Страйк почав кричати, жінка збудилася і видячи, що чоловік бореться з кимсь невидимим, полетіла до сусідів. Та заки вернула з ними — лежав непоправний батько неживий з виразними слідами удушення на шиї. Мати зза гробу пімстилася за кривду своїх діточок...

ПОДОРОЖ В БОЧЦІ. Чотирох наших земляків у Франції дивує цілий світ тим, що задумали вони перейти Францію впоперек, котячи перед собою бочку, у якій сидить оден з них, Юліян Ґабриш. Досі зробили вони вже шмат дороги. У кождому місті пристають, Ґабриш вилазить з бочки і люди роблять овації „людині без нервів“, як прозвали його Французи. Дійсно — на таку подорож треба мати сталеві нерви.

ОСТОРОЖНО ЗІ ЗБРУЄЮ! Василь Плаксій, лісничий з Монастириськ, вернув оноді з обходу ліса до хати і набиту рушницю положив на скринці біля себе. У тій хвилині два сини лісничого: оден 6, а другий 5-літний увійшли до кімнати. Старший вхопив дубельтівку, прицілився і вистрілив. Молодший Василько впав, поцілений кулею, трупом на місци а Плаксій буде ще й перед судом відповідати за неосторожність з оружем.

ПЕРЕГОНИ О ПОЦІЛУНОК. Одна нюйорська дівчина полюбила нараз аж трьох хлопців. Біда була не в тім, що полюбила, тільки в тім, що могла бути жінкою одному, а всі три женихи були завзяті і оден другому не хотів вступитися. Вкінці рішилася дівчина віддати свою долю в руки припадку. Казала отже, щоб вони з мотоциклями зібралися одного дня в означеному місці і в один час пустилися їхати до її хати. Хто прибуде перший — тому буде вона жінкою. Молодці зробили, як їх кохана хотіла — та тільки пустилися їхати, одному з них трісла ґума і він став її направляти. Два другі пігнали дальше, втішені з його припадку. Перший полатав ґумового вужа, заложив тай їде вже не спішучись, бо думав, що тамті його перездогонили. Та ба! Доїздить до дому коханої, а та вибігає йому на встрічу, цілує і каже: Я твоя. Аж оторопів неборака зі щастя... А тим часом показалося, що тамтих двох змагунів за серце злапав поліціянт за недозволену їзду і нім вони виправдалися на поліції — щастя, вхопив хто инший.

ЛІКАРСЬКИЙ КУТИК.

Відмороження.

Останні морози, які перейшли через нашу землю, були такі, що ще ніхто й не памятав подібних. Температура доходила місцями до — 36° і не диво, що й на людях полишалися сліди того жахливого зимна у виді відмороження. Мабуть мало остало таких мужчин, що малиб не відморожені вуха — а густо-часто можна зустріти людий з відмороженим носом і пальцями рук та ніг, а то й цілими частями тіла.

Відмороження само собою дуже прикра і боляча річ. Повстає воно з того приводу, що кров, сціплена низькою температурою, перестає кружляти у кровних посудинах а вслід за тим вухо чи палець чи тільки його частина завмирає. На зверх обявляється це білою шкірою, яка пізніще червоніє а то й покривається міхурцями з водою. Усі форми відмороження є дужі прикрі: спричинюють свербіння, пекучий біль і вилічити їх важко. Навіть зовсім вилічені відморожені части тіла пригадують про себе серед літа при легкім обниженню температури пекучим та сверблячим болем.

На загал відріжняємо три форми відмороження, а вони зазначуються ось як: перша — почервонілою і опухлою шкірою, що пече і рве, друга — міхурцями на відмороженім місці та чорно-сірим відтінком шкіри, третя — повним завмертям частини тіла, яка може навіть відпасти зовсім. Ота остання форма відмороження є грізна, бо грозить не тільки каліцтвом — але може за собою потягнути ослаблення рухів серця та пораження мозку, а вслід за тим і смерть.

Якжеж устеречися перед тими прикрими та лячними навіть наслідками морозу?

Перш усього на час морозу треба добре та тепло одягатися. У тім випадку найкращі є вовняні одяги, які пристають до тіла, задержують тепло та уможливлюють доступ воздуху до нього. Найнебезпечніщими є в час морозу тісні рукавиці та черевики, які стискають пальці, утруднюють кружляння крови тай тим самим помагають морозови швидше опановувати поодинокі тканки тіла.

Колиж вже людина відморозила вухо, ніс, пальці — то до цього байдуже ставитися не можна. При легких відмороженнях треба відморожені частини і опухлі місця натирати горівкою та робити з неї оклади. Можна й йодиною пензлювати. При випадках тящого відмороження треба старатися привернути кружляння крови в завмерлих частях тіла через натирання їх мокрою хусткою чи снігом. При томуж треба одначе поступати обережно, бо відморожені і сціпенілі части тіла моглиб легко вломитися тай відпасти. Якщо покажуться на відморожених місцях міхурці, то їх треба перетяти та прикрити бандажом з легкою мастю. Колиж уже сконстантовано, що якась часть тіла через мороз зовсім завмерла і до життя вернути не хоче — тоді треба удатися до лікаря а то й на операцію. Инакше грозять дуже погані наслідки.

Відморожені місця належить пильно беречи від зимна, та закривати їх добре, бо справа може загостритися. А рівночасно треба й здоровим уникати всяких нагод та приводу до відмороження, бо як бачимо — діло з ним не легке. — *Ан.*

Надіслане.

ПОДЯКА.

Почуваюсь отсим до обовязку публично подякувати Товариству Обезпечень „Фенікс“, котре помимо вплачення всего кількох рат і то вплачених неточно, виплатило мені повну суму асекураційну по моїм бл. п. Мужу о. Богдані Дорожинськім, як рівнож дякую щиро пану інспекторови Альфредови Козакови за то, що наклонив мого бл. п. Мужа до так розумного діла, яким єсть убезпеченнє на життя. **Надія Дорожинська** вдова. Пісочна, 23. I. 1929 р.

Хто знає, де тепер перебуває ван Остафічук? (Перед трема роками його адреса була така: John Ostafichuk, R. 2, Box 43, a. Tacowa Wosk U. S. A). Прошу подати вістку на адресу: Марія Лісовець, ул. Кляшторна 4 Перемишль. Американські часописи проситься о передрук.

Денно до 25 зл.

заробити може кождий, також жінки, через легке заняття (навіть при бюрку сидячи) в 2—3 годинах побіч свого звання.

Пишіть зараз до

„Verlag Aufbau“ Berlin N. 4.

Др. Михайло Кос

лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Др. Іванна Вітошинська

ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

ЛІКАР

Др. Роман Несторович

ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

АДВОКАТ

Др. Микола Хробак

переніс свою адвокатську канцелярію до дому „Віри“ (напроти Староства) ул. Костюшки ч. 7.

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.

Др. Остап Прийма

ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32

Просвітлювання Рентґеном

ТЕЛЕФОН 61-50.

Селяне! Решту Ваших сирівців лену, конопель, клочча і вовни обміняє найкориснійше за готову мануфактуру або купить за готівку

Спілка „ПОЛОТНО“

у Львові, вул. Городецька 95.

Перевіз сирівців зелізницею оплачує Спілка сама.

Українці! Купуйте товари у своїх купців та в тих що оголошуються в „Укр. Голосі“.

Одяги з тонкої вовни повинні бути так старанно прані як шовк.

Прати светри після нової системи а будуть ідейно чисті і не покорчаться...

ВОВНЯНІ светри, які так охотно носять, мягкі, темні, барвисті, прикрашені кольоровими пругами та десенями нищуться на жаль дуже часто зовсім при першім невмілім і неосторожнім пранню — стають покорчені, виполовілі і без милої мягкости. А одначе і по богатьох праннях можуть светри задержати пушистість, мягкість і вигляд новости і взагалі всякі вовняні кафтаники, шалі, пончохи можуть завжди виглядати якби прямо зі склепу, коли їх переться раціональним способом. Просто прати в піні Lux'у без шкідливого тертя. Найбільш барвисті та взористі одяги перуться прегарно в чистій піні Lux'у, а по кождім пранню виглядають як нові. Отже сміло можна прати в Lux'і і найделікатніщі вовняні одяги, розуміється з тою самою старанностю, з якою переться тонкі шовки, а тоді їх тревалість і гарний вигляд є заґварантований.

ПРОБКА ДАРОМ

КУПОН До фірми „Сунляйт“ Спілка Акцийна, Скринка почтова 479. Головна Почта Варшава. — Прошу безплатно прислати мені пробний пакетик Lux, щоби вистарчило на пробне прання.

Імя і назвище _____

Адреса _____

(Проситься виразно писати).

L P.53—1

ДЕНТИСТ

Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ

б. лікар Поліклініки у Берліні

Перемишль, Колійова 1.

Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична. Спеціялістичне лічення осіб здравих і нервових

Адвокат

Др. Микола Рибак

веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ЖАДАЙТЕ

у всіх кооперативах

МИЛА

Кооперативної Фабрики

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення

„КАЛИНА“

з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ одиноку найліпшу і своєрідну

ПАСТУ ДО ОБУВИ

ЕЛЕҐАНТ

О. Левицької і Ски.

Львів, Кордецького 51.

НОВИНА! Надзвичайно цікава і займаюча книжка НОВИНА!

„Спомини з сербського фронту“

дивні пригоди австрійського жовніра.

Ціна книжки тільки 1 зол. 20 сот. вже з почтовою оплатою. Висилає тільки за попереднім надісланням грошей

Видавництво „ЛУНА“ Львів, вул. Личаківська ч. 23.

Пошукується у всіх місцевостях **осіб**

як **управителів Філій.** Спеціяльного знання фахового, льокалю або оборотового капіталу не вимагається. Місячний дохід около 150—200 долярів. Зголошуватися

„THE NOVELTY“

VALKENBURG, LIMBURG, HOLLAND.

Спробуй а переконаєшся!!

„фосфоліна“ до швидкого тучення свинь **„фосфоліна“**

побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою

В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.

МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

УВАГА!

Не купуйте дзвонів

у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям

до старої, славнозвісної нашої фірми

Братів Фельчинських

в Калуші, вул. Сівецька і в Перемишлі ул. Красінського

Тел. ч. 108. :-: ч. 63. :-: Тел. ч. 108

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.